

1 Какви видове срокове съществуват в рамките на гражданските производства?

Основните видове срокове са следните:

Време за отговор по предявен иск: След като му бъде връчен иск, предявен пред Висш съд, ответникът разполага с 8 дни, за да представи потвърждение на връчването, наричано още „явяване“. Този осемдневен срок обаче не се прилага за „специалните призовки“ по реда на член 12, правило 2 от [Процедурния правилник на висшите съдилища](#), който допуска явяване по всяко време.

Общият осемдневен срок не включва датата на връчването, освен ако съдът не разпореди друго. След това ответникът разполага с допълнителен срок от 28 дни да представи писмената си защита, считано от датата на връчване на исковата молба или датата на изтичане на срока за явяване, в зависимост от това коя е по-късната дата [[Процедурен правилник на висшите съдилища](#), член 21, правило 1].

По граждански дела пред окръжни съдилища ответникът трябва да представи писмената си защита на ищеца в срок до 10 дни от явяването [[Процедурен правилник на окръжните съдилища, 2001 г.](#), член 15, правило 4]. По дела пред районни съдилища явяването и писмената защита трябва да бъдат представени не по-късно от 28 дни след връчването на исковата молба [[Процедурен правилник на районните съдилища](#), член 42].

Срок за привеждане в изпълнение на съдебно решение: По дела пред Висшия съд производството по принудително изпълнение на съдебното решение може да се образува в срок до шест години от датата, на която съдебното решение е станало изпълняемо [[Процедурен правилник на висшите съдилища](#), член 42, правило 23].

Необходима е молба до съда за допускане на принудително изпълнение на съдебното решение, когато са изминали шест години или в случай на промяна на страните поради смърт или друго обстоятелство. Правото на принудително изпълнение на съдебно решение се погасява с изтичането на 12 години от датата, на която съдебното решение е станало изпълняемо [[Закон за давността, 1957 г.](#), член 11].

Давностни срокове: По дела с предмет договорни правоотношения страната по договора има право да предяви иск в срок до 6 години от датата на възникване на основанието на иска. По дела с предмет непозволено увреждане общият давностен срок за предявяване на иск е 6 години, но се прилагат специални правила по отношение на делата за телесна повреда и клевета.

По дела за телесна повреда засегнатото лице може да предяви иск в срок до 2 години от датата, на която е нанесена телесната повреда, или датата на узнаване на причината за телесната повреда, в зависимост от това коя е по-късната дата [[Закон за гражданската отговорност и съдопроизводство, 2004 г.](#), член 7].

По дела за клевета засегнатото лице може да предяви иск в срок до 1 година, като този срок може да бъде удължен до 2 години при извънредни обстоятелства.

При предявяване на иск към наследство искът трябва да бъде предявен в срок до две години от датата на смъртта или в рамките на общия давностен срок, в зависимост кой от двата срока е по-кратък [[Закон за гражданската отговорност, 1961 г.](#), член 9, параграф 2].

Правото на иск на лица, намиращи се във фактическо съжителство съгласно глава 15 от Закона за гражданското партньорство и правата и задълженията на съжителстващите лица от 2010 г., се погасява с изтичането на 2 години от прекратяване на партньорството.

Давностният срок на исковите за възстановяване на земи е 12 години.

Давностният срок на исковите за възстановяване на просрочени наеми е 6 години. Давностният срок на исковите за погасяване на ипотечни кредити е 12 години. Давностният срок на исковите, произтичащи от спасяване на имущество, е 2 години. При искове за обезщетение за вреди, настъпили в резултат на нарушение на подразбиращи се условия, произтичащи от дефектни моторни превозни средства, засегнатото лице има право да предяви иск в срок до 2 години [[Закон за продажбата на стоки и доставянето на услуги, 1980 г.](#), член 13, параграф 8]. Исковите за обезщетение за вреди, причинени от дефектна стока, трябва да се предявят в срок до 3 години [[Закон за отговорността за дефектни стоки, 1991 г.](#), член 7, параграф 1].

2 Списък на неработните дни в съответствие с Регламент (ЕИО, Евратом) № 1182/71 от 3 юни 1971 г.

Правилата относно заседанията на съдилищата и съдебните ваканции можете да намерите на връзката в края на настоящия документ.

Освен събота и неделя в списъка по-долу са изброени неработните дни в Ирландия:

Нова година (1 януари)

Ден на свети Патрик (17 март)

Понеделникът след Великден

Рождество Христово (25 декември)

Стефановден (26 декември)

Първият понеделник през май, юни и август

Последният понеделник през октомври

Когато Рождество Христово, Стефановден или Нова година се падат през почивни дни, следващият делничен ден става официален празник.

Следва да се има предвид, че има съдебни ваканции, по време на които се провеждат ограничен брой съдебни заседания, например „ваканционните заседания“ и заседанията по спешни жалби. По време на дългата ваканция през август и септември например се провеждат ограничен брой съдебни заседания във висшите и окръжните съдилища.

3 Какви са общите правила, приложими за сроковете по различните граждански производства?

В [Закона за давността от 1957 г.](#), в изменения му вид, се посочват сроковете за образуване на съдебно производство. Искът, предявен след изтичане на давностния срок, се погасява или отхвърля само ако ответникът се позове на Закона за давността в своя защита. Следователно Законът за давността не засяга правото на ищеца на иск, но може да засегне успешното упражняване на това право пред съд. Следва да се отбележи и обстоятелството, че дори когато искът е предявен преди изтичането на съответния давностен срок, Висшият съд все пак е компетентен да отхвърли иска с оглед на интересите на правораздаването, когато между датата на възникване на основанието на иска и датата на съдебното производство или предявяването на иска е изминал толкова дълъг период, че уважаването на иска би било несправедливо спрямо ответника. Вж. също отговора на въпрос 1 по-горе.

4 Когато дадено действие или формалност трябва да се извърши в определен срок, от кой момент започва да тече този срок?

Срокът започва да тече от датата на съответното събитие или от „датата на узнаване на съответното събитие“ (например вреда). Ако например съдът разпорежи извършването на дадено действие в седемдневен срок, действието трябва да бъде извършено или съответният документ трябва да бъде подаден в рамките на 7 дни от постановяване на акта, разпореждащ извършването на това действие. По същия начин, ако страната разполага с 6 години, за да пристъпи към принудително изпълнение на съдебно решение, този шестгодишен срок започва да тече от датата на влизане в сила на окончателното съдебно решение.

В общия случай, освен ако в нормативен акт не е предвидено друго, когато за начало на срока е посочена определена дата, тази дата е включена в срока [Закон за тълкуването, 2005 г., член 18, буква з)]. Член 122, правило 10 от Процедурния правилник на висшите съдилища обаче предвижда, че когато в този правилник е посочен определен брой дни (с изключение на „чистите дни“), първият ден е изключен от изчисляването на срока.

5 Възможно ли е начинът на предаване или връчване на документите (лично връчване чрез връчител или по пощата) да се отрази или да промени началния момент, от който тече срокът?

Ако на другата страна по съдебното производство трябва да се връчи документ до определена дата или в рамките на определен брой дни, в общия случай документът се връчва чрез изпращане с обикновена предплатена или с препоръчана поща. Ако документът се връчва чрез изпращане с обикновена предплатена поща, се приема, че той е връчен на другата страна в момента, в който пликът, съдържащ документа, би бил доставен при обичайни условия — обикновено в деня, последващ изпращането. [За правилата относно връчването на искова молба по граждански дела пред окръжен съд вж. [Процедурен правилник на окръжните съдилища](#), 2001 г., член 11, правило 10 и член 14, правило 3, подточка в); за правилата относно връчването на искова молба пред районен съд вж. [Процедурен правилник на районните съдилища](#), член 41; за правилата относно призоваването пред Висшия съд вж. [Процедурен правилник на висшите съдилища](#), член 9].

Член 122 от Процедурния правилник на висшите съдилища определя общите правила във връзка с времето, включително с момента, в който връчването придобива правна сила [[Процедурен правилник на висшите съдилища](#), член 122, правило 9].

6 Ако срокът започва да тече от настъпването на дадено събитие, денят на настъпване на събитието включва ли се в срока?

Когато за даден срок е определено да започва или да се счита от определен ден, например ако документът трябва да се връчи на страната „до 7 дни“, първият ден (например денят на постановяване на определението) се счита, в зависимост от приложимите съдопроизводствени закони или правила, за включен в този срок. Член 122, правило 10 от Процедурния правилник на висшите съдилища обаче предвижда, че когато в този правилник е посочен определен брой дни (с изключение на „чистите дни“), първият ден е изключен. Когато за даден срок е определено да приключва или да се счита до определен ден, този ден се счита за включен в срока. Когато се допускат по-малко от шест дни за връчване на документ или предприемане на процесуално действие, събота, неделя, Рождество Христово и Разпети петък не се включват в изчисляването на срока. [[Процедурен правилник на висшите съдилища](#), член 122].

7 Когато срокът се брои в дни, посоченият брой дни до календарни дни ли се отнася или до работни дни?

Календарни дни, освен ако не е посочено друго.

8 А когато този срок се брои в седмици, месеци или години?

Когато срокът за извършване на действие или предприемане на процесуално действие е посочен в месеци или години, времето се изчислява по календарни месеци, освен ако не е посочено друго.

9 Кога изтича срокът, ако се брои в седмици, месеци или години?

В общия случай, освен ако в нормативен акт не е предвидено друго, когато за даден срок е определено да започва или да се счита от определен ден, този ден се включва в срока, а когато за срока е определено да приключва или да се счита до определен ден, този ден също се включва в срока [Закон за тълкуването, 2005 г., член 18, буква з)]. Член 122, правило 10 от Процедурния правилник на висшите съдилища обаче предвижда, че когато в този правилник е посочен определен брой дни (с изключение на „чистите дни“), първият ден е изключен от изчисляването на срока.

10 Ако срокът изтича в събота, неделя, неработен ден или на официален празник, той удължава ли се до първия следващ работен ден?

Да, когато срокът за извършване на действие или предприемане на процесуално действие изтича в събота, неделя или друг неработен за съдилищата ден и когато по тази причина действието не може да бъде извършено на този ден, срокът изтича на следващия работен за съдилищата ден. Тези правила се прилагат винаги когато има преклузивен срок.

11 Съществуват ли обстоятелства, при които сроковете се удължават? При какви условия може да се ползва такова удължаване на срока?

Когато давностният срок е законово установен, съдилищата не са оправомощени да го удължават. Те обаче разполагат със свобода на преценка да удължават или съкращават сроковете, предвидени в процедурния правилник на съда или в съдебни разпореждания по определени дела. Ако ищецът счита, че са налице извънредни обстоятелства, налагащи това, той може да поиска от съда да разгледа исковата молба веднага, без да се чака връчването на документи на ответника. Това се нарича искова молба „в отсъствието на страна (*ex parte*)“ или „без уведомление“. Ако бъде издадено разпореждане *ex parte*, другата страна се уведомява относно разпореждането и след това ѝ се предоставя възможност да се яви пред съда и да иска изменение или отмяна на разпореждането. В общия случай срокът за подаване на документи до съда може да бъде удължаван по взаимно съгласие между страните. Когато страна по делото иска удължаване на срока за обжалване, тя трябва да докаже, че е имала намерение за обжалване преди изтичането на преклузивния срок, че необжалването в срок се дължи на грешка и че страната има защитима теза. Ако другата страна е претърпяла вреди поради изтичането на време, това обстоятелство може да се вземе предвид и съдът може в такъв случай да упражни свободата си на преценка да откаже удължаване на срока.

12 Какви са сроковете за обжалване?

Срокът за обжалване на решения на Висшия съд е 28 дни от датата на подписване и подпечатване на обжалвания съдебен акт.

Ако страната иска да обжалва решение на окръжен съд, тя трябва да подаде жалбата си в срок от 10 дни от датата на постановяване на обжалваното решение или определение [[Процедурен правилник на висшите съдилища](#), член 61, правило 3].

Ако страната иска да обжалва решение на районен съд, тя трябва да подаде жалбата си в срок от 14 дни от постановяването на решението на районния съд [член 101, правило 1 от [Процедурния правилник на районните съдилища](#)].

За да може дадено решение на съдия или административен орган да бъде подложено на съдебен контрол, жалбата трябва да се подаде своевременно и в срок от 3 месеца от възникването на основанието за обжалване, освен ако съдът не прецени, че са налице основателни причини за удължаване на срока. [[Процедурен правилник на висшите съдилища](#), член 84, правило 21(1)].

13 Съдилищата могат ли да изменят сроковете, по-специално сроковете за явяване пред съда или да определят специална дата за явяване пред съда?

Когато давностният срок е законово установен, съдилищата не са оправомощени да го удължават или съкращават. Съгласно приложимите разпоредби обаче съдът разполага със свобода на преценка да удължава или съкращава сроковете за извършване на определени действия.

Както Процедурният правилник на висшите съдилища, така и Процедурният правилник на окръжните съдилища ги оправомощават да удължават или съкращават сроковете, определени в тези Правилници или от който и да е съд.

14 Ако на страна, пребиваваща на място, където би се ползвала от удължаване на срока, бъде връчен акт на друго място, където пребиваващите лица, не се ползват от такова удължаване на срока, губи ли страната правото си да се ползва от това предимство?

Не, страната не губи правото си да се ползва от такова удължаване на срока.

15 Какви са последиците при неспазване на сроковете?

Неспазването на сроковете, постановени от съда или предвидени в съдопроизводствените правила или законодателството, може да има за последица заличаването на делото на неспазилата сроковете страна. Ако например ответникът не се яви по предявен срещу него иск или не представи писмената си защита, ищецът може да направи искане за постановяване на неприсъствено решение.

Ако бъде постановено решение срещу ответника при тези условия, той може да поиска отмяна на решението или да го обжалва пред по-висшестоящ съд. Ако ищецът не представи навреме подробностите, свързани с неговия иск, ответникът може да направи искане за заличаване на исковата молба поради забавяне. Ищецът може да обжалва решението за заличаване пред по-висшестоящ съд. Освен това съдът е оправомощен да определя съдебните разноски служебно по начин, по който да санкционира страната, която е причинила необосновани забавяния или не е спазила приложимите срокове.

16 При изтичане на срока с какви правни средства за защита разполагат пропусналите срока лица, т.е. неизправните страни?

Неизправната страна може да поиска от съда да разпорежи удължаване на сроковете. Ако в резултат на изтичане на срока е постановено неприсъствено решение, тя може да поиска отмяна на решението или, ако това искане бъде отхвърлено, да го обжалва пред по-висшестоящ съд. Последна актуализация: 22/06/2022

Версията на националния език на тази страница се поддържа от съответното звено за контакт към Европейската съдебна мрежа. Преводите са направени от Европейската комисия. Възможно е евентуални промени, въведени в оригинала от компетентните национални органи, все още да не са отразени в преводите. Нито ЕСМ, нито Европейската комисия поемат каквато и да е отговорност по отношение на информацията или данните, които се съдържат или са споменати в този документ. Моля, посетете рубриката „Правна информация“, за да видите правилата за авторските права за държавата-членка, отговорна за тази страница.